

บทบาทของผู้อำนวยการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เขตตรวจราชการสาธารณสุข 12

THE ROLES OF DIRECTOR WORKING IN TAMBON HEALTH

PROMOTING HOSPITAL, PUBLIC HEALTH

INSPECTOR 12

ชูเกียรติ เทศประสิทธิ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

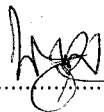
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ชูเกียรติ เทศประสิทธิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สาขารณศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณศาสตร มหาวิทยาลัยบูรพาได้

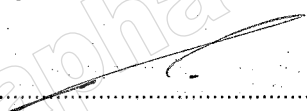
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

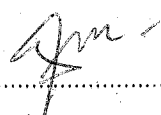

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสมัย เสรีจรกิจเจริญ)

.....กรรมการ
(ดร.สม นาสอ้าน)

นักวิชาการสาขารณศาสตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาขารณศาสตรจังหวัดกาฬสินธุ์

คณะสาขารณศาสตร อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรสาขารณศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณศาสตร มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะสาขารณศาสตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม
กิจปรีดาบริสุทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการศึกษา ตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้ง
ให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้มีคุณภาพ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้อำนวยการ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่าง
ดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นกตัญญูทดแทนแด่
บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา
และประสบความสำเร็จมาจนตราบนับทุกวันนี้

ชูเกียรติ เทศประสิทธิ์

มิถุนายน 2555

53920891: ศ.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ: บทบาท/ การบริหาร/ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ชูเกียรติ เทพประสิทธิ์: บทบาทของผู้อำนวยการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เขตตรวจราชการสาธารณสุข 12 (THE ROLES OF DIRECTOR WORKING IN TAMBON
HEATH PROMOTING HOSPITAL, PUBLIC HEALTH INSPECTOR 12)

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์: ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธ์, ศ.ม., 107 หน้า.

ปี พ.ศ. 2555

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาบทบาทการบริหารด้านการบริหาร โรงพยาบาล การบริหารทั่วไป การควบคุม กำกับ ประสานงาน สั่งการ การบริหารวิชาการ และการวางแผน ประเมินผลงานของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวัง ประชากรเป็นผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตตรวจราชการสาธารณสุขเขต 12 สุ่มแบบยกกลุ่ม (Cluster Sampling) มา 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดร้อยเอ็ด 229 คน ข้อมูลเก็บด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้รับกลับ 203 คน (88.6%) วิเคราะห์ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบบทบาทระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษาด้วย t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) ผลการศึกษาพบว่า

ผู้อำนวยการร้อยละ 60 – 70 มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับมากเรียงตามลำดับจาก การบริหารทั่วไป การควบคุม กำกับ ประสานงานและสั่งการ การวางแผน ประเมินผลงาน การบริหาร โรงพยาบาลและการบริหารวิชาการ แต่บทบาทที่คาดหวังในระดับมากมีร้อยละ 85 – 94 เรียงตามลำดับจาก การควบคุม กำกับ ประสานงานและสั่งการ การวางแผน ประเมินผลงาน การบริหาร ทั่วไป การบริหารวิชาการและการบริหารโรงพยาบาล โดยผู้อำนวยการที่มีการศึกษา ความคาดหวังต่อความก้าวหน้าทางราชการ และการรับรู้เกี่ยวกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่างกันจะมีบทบาททั้งที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน ส่วนที่มีเพศและอายุต่างกันมีบทบาทไม่แตกต่างกัน บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังสัมพันธ์กันเชิงบวก (0.37)

53920891: M.P.H. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS: ROLE/ ADMINISTRATIVE /TAMBON HEALTH PROMOTING HOSPITAL
CHUKIAT TESPRASIT: THE ROLE OF DIRECTOR WORKING IN
TAMBON HEATH PROMOTING HOSPITAL, PUBLIC HEALTH INSPECTOR 12 .
ADVISOR: BOONTAM KIJPREDARBORISUTHI, M.ED. 107 P. 2012.

This study was to observe the role of the hospital administration, general administration, supervision and coordination, academic administration and planning assessment of directors working in Tambon health promoting hospital at the actual and expected. Population was director of Tambon health promoting hospital in public health inspector 12. The sample was selected randomly by cluster sampling for 2 from 4 province, including Khon Kaen and Roi Et province, 229 directors. Data collection had been created by the questionnaire to and returned 203 directors (88.6%) and were analyzed by mean and standard deviation, t – test and one way analysis of variance. The findings were as follow:

Director of the percentage from 60 to 70 percent in order from general administration, supervision and coordination, planning assessment, hospital administration and academic administration. But the expected roles, there were 85 to 94 percent in order to supervision and coordination, planning assessment, general administration, academic administration and hospital administration. Directors were different in education level, expectations for the progress in official, and awareness about this hospital, their actual and expected roles were different significantly, but in the gender and age were no different. The actual and expected roles was positive correlation (0.37).

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาท.....	26
บทบาทหน้าที่ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	37
รูปแบบการศึกษา.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	41
4 ผลการศึกษา.....	42
ข้อมูลทั่วไป.....	42
บทบาทที่ปฏิบัติจริง	45
บทบาทที่คาดหวัง.....	54
ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง.....	64
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	65
ผลการศึกษา.....	66
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	79
ประวัติย่อของผู้ศึกษา	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	42
2	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการจำแนกตาม การรับรู้เกี่ยวกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รายข้อ.....	44
3	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการจำแนกตาม ระดับความรู้เกี่ยวกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	44
4	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการจำแนกตาม บทบาท ที่ปฏิบัติจริงแต่ละด้านรายข้อ	46
5	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการจำแนกตาม ระดับบทบาท ที่ปฏิบัติจริงแต่ละด้าน	48
6	ผลการเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านงานบริหาร โรงพยาบาล ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา	49
7	เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านงานบริหารทั่วไป ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา	50
8	เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านการควบคุม กำกับ ประสานงาน สั่งการ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา	51
9	เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านงานบริการวิชาการ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา	52
10	เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ด้านการวางแผน ประเมินผล ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา	53
11	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการจำแนกตาม บทบาท ที่คาดหวังแต่ละด้านรายข้อ	55
12	จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการจำแนกตาม ระดับบทบาทที่คาดหวังแต่ละด้าน	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ผลการเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง ด้านงานบริหารโรงพยาบาล ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา.....	58
14	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง ด้านงานบริหารทั่วไป ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา.....	60
15	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง ด้านการควบคุม กำกับ ประสานงาน สั่งการ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา	61
16	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง ด้านการควบคุม กำกับ ประสานงาน สั่งการ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา.....	62
17	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง ด้านการวางแผน ประเมินผล ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา.....	63
18	ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังแต่ละด้าน	62

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	3
2	การบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุขส่วนภูมิภาค.....	10

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University